

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond: o dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și de fiesce care publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce focea, să se adreseze la Redacțiunea și Administrațiunea Unirii în Blaș.

Anul VIII.

Blaș 3 Septembre 1898.

Numărul 35.

Epistolă enciclică

a Sfinției Sale Papa Leo XIII către episcopii Scoțianți.

Venerabili Frați!

Salutare și binecuvântare Apostolică!

Zorul dragostii, carele Ne face, să fim îngrijați de mântuirea fraților de altă credință, nici de cum nu Ne dă odihnă, când vedem putința de a rechema în brațele Păstorului celui bun pe aceia, pe cari erorea cea de multe forme îi ține de parte de singurul staul al lui Christos. Nu ne perdem curajul și nu Ne lăsăm, să ne înspăimînte mărimea greutăților, carea puterea omenescă nu poate, să o străbată. „Era noi vestim pe Christos cel răstignit. . . . Și ce e slab a lui Dumnezeu, mai tare este de cât omeni” (I Cor. 1, 23. 25). În vederea erorii cea de atâtea forme a părerilor, în vederea relelor, cari parte se simțesc deja, parte amenință, Ne sirguim a arăta cu degetul, unde are, să se cerce scăparea, eând admoniam și provocăm toate poporile, să-și ridice „ochii la munți, de unde va veni ajutorul”.

Între grijile și intențiile acestea ale Nostre cuprinde locul său și Scoția, carea multă vreme a gustat așa de mult dragostea Scaunului Apostolic, și carea Ne e și Nouă scumpă în măsură deosebită. Mai înainte de asta cu douăzeci de ani, — cu bucurie Ne aducem a minte de acesta, — am dedicat pirga oficiului Nostru apostolesc Scoțianilor, când a doua zi după ce am început pontificatul Nostru, am restaurat la ei ierarchia bisericescă. Era acuma, când am ajuns la o vîrstă, în care sfârșitul vieții pămîntesci nu e de parte, am aflat de bine, să Ne îndreptăm către voi, Venerabili Frați, și să împărtășim poporului vostru o dovadă nouă a grijii apostolului.

Viforul cel nespuse de furtunatic, care s'a descărcat în vécui al șesescprezecelea preste biserica, în tocmai ca și alte popore a rupt și pe Scoțianți în partea cea mai mare de la credința catolică, la care ținuseră în chip glorios mai bine de o mie de ani. Ore astăzi compatrioții voștri din partea sa să nu voescă a-și aduce a minte de acelea, ce mulțămesc bisericii catolice, Scaunului Apostolic? Amintim numai lucruri de acelea, cari v'e sînt pe deplin cunoscute și constatate. Se spune în analele voștre cele vechi, că Scoțianul Ninian, când la cetirea sfintei Scripturi l-a cuprins o rîvnă puternică de a merge în spiritul înainte, a zis: „Scula mă voi, cutriera voi marea și uscatul și voi cerca adevărul, care-l iubesc sufletul meu. Să fie ore lucrul acesta așa de greu? Ore nu s'a zis către Petru: „Tu ești Petru, și

pe această pîtră voi zidi biserica mea, și porțile iadului nu o vor învinge pe ea”? În credința lui Petru nu este deci lipsă, nici întunec, nici nedeplinire, nici contradicție așa, că păreri rele, așa zicînd porțile iadului, nu pot nimica împotriva ei. Și unde e credința lui Petru, dacă nu pe scaunul lui Petru? Da, acolo, acolo am, să merg, pentru ca ieșind din pămîntul meu și din rudenia mea și din casa tătâne-meu să mă învrednicesc în pămîntul, care mi-l a arătat, a vedé voința Domnului și a găsi scut din biserica lui.” Așa a grăbit deci plin de venerare la Roma, și după ce la mormintele Apostolilor a scos cu imbelșugare din isvorul și chiar din capul adevărului catolic, la porunca și din misiunea Papei s'a întors și a împărtășit patrioților săi cunoscința credinței romane și a întemeiat biserica din Galloway, cu două sute de ani mai înainte de ce s. Augustin a sosit la Anglo-Saxonii. S. Columba și tot asemenea și călugării cei vechi, a căror virtuți strălucite au gloriificat așa de mult scaunul abațial de Iona, au păzit credința acesta cu totă resignarea și au învățat cu grije și pe alții într'însa. Ore pe un Wallace și pe un Bruce, pe acești luminători ai poporului vostru, nu statornicia în credința catolică l-a făcut apărătorii cei mai viteji ai patriei?

Înse de atunci s'a sevârșit o revoluție mare, credința strămoșescă s'a stîns la cei mai mulți. Să nu reînvie ore nici o dată? Ba da, sînt multe semne, cari cu ajutorul lui Dumnezeu lasă, să se spereze lucruri bune de la Scoțianți. Căci vedem, că pe catolicii îi tracteză din ce în ce tot mai blînd și mai prietinos; învățătura catolică nu e ca mai înainte dată de pradă disprețului general, ci întimpină aprobarea multora, omagiul multora; păreri greșite, cari împedecă în măsura cea mai mare judecata drăptă, se perd pe încetul.

Scoțianilor preste tot trebuie, să li-se dea lauda cea nu neînsemnată, că ei se obișnuesc a ține sfinta Scriptură neîncetat în onore mare. În venerarea sfintei Scripturi e ore care consonanță cu biserica catolică; de ce să nu imbie ore acesta ore când prilejul spre restaurarea unității? Să nu lea în nume de rău, cărțile amîndouor Legi nu le au de airia, ci de la biserica catolică. Istoria adevăresce, că deja în vechime și-au câștigat merite neperitoare întru păstrarea Scripturii sinodul al treilea din Carthago și Papa Inocențiu I. Din timpul de mai apoi sînt cunoscute silințele lui Eugeniū IV și ale conciliului din Trident. Era Noi înși-Ne, cunoscînd bine lipsele timpului, nu chiar de multă vreme Ne-am îndreptat cu cuvinte serioase către episcopii lumii catolice în o epistolă enciclică și le-am pus înaintea ochilor

măsurile de lipsă spre aceea, ca să se păzescă întregimea și dumnezeesca auctoritate a sfintei Scripturi.

Înse de ore ce biserica are, să existe în perpetuu, de aceea nu era de ajuns sfinta Scriptură singură, ci ea a avut, să se înzestreze încă cu o altă instituție. Dumnezeescul ei auctor a avut adevă, să împedec, ca comora învățăturilor ceresci în biserica să se prădeze și să peră, ceea ce s'ar fi întimplat neapărat, dacă el o ar fi lăsat placului omeniilor singuraticii. E deci împede, că dintru începutul bisericii a avut, să existe un magisteriu viu și neîncetat, căruia după voința lui Christos i-s'a încredințat atât învățătura de mântuire preste tot, cât și esplicarea sigură a Scripturii, și care, scutit fiind prin ajutorul neîncetat al lui Christos însu-și, în învățătura sa nu poate în nici un chip, să cadă în erore. Era locul cel mai înalt în magisteriu l-a încredințat unuia, pe care totalitatea bisericii învățătoare să fie aședată ca pe temelul său. Căci Christos dînd lui Petru cheile împărăției cerurilor l-a împărtășit de o dată și puterea de a povățui pe cei alaiți, cari aveau, să împlinescă „slujba cuvîntului”: „Întăresce pe frații tăi” (Luc. 22, 32).

E acuma ușor de priceput, cât e de nesigură, defectuoasă și contrară scopului părerea acelor, cari susțin, că sensul Scripturii poate, să se afle singur numai cu ajutorul sfintei Scripturi însu-și. Căci pe lângă supunerea acesta în sfârșit regula cea mai înaltă a esplicării ar consta în judecata singuraticilor. Dară atunci fiesce cine s'ar apuca de cetirea sfintei Scripturi conform dispoziției sale, ingeniului său, studiilor sale și conform acestora ar esplica cuprinsul cuvîntului dumnezeesc. De aceea deosebirea tălcuirii a trebuit, să producă deosebire în chipul de cugetare și certe, și ceea ce se dase spre înaintarea unității și concordiei, aceea s'ar schimba în un isvor al rului. Dacă catolicii, cu toate că în privințele civile nu chiar consună, totuși se țin la oaltă prin o unitate minunată a credinței, nu suferă îndoală, că acesta se întimplă mai ales chiar în virtutea acestui magisteriu.

A bună samă mulți dintre Scoțianii cei în credință osebiți de noi iubesc din inimă numele lui Christos și se silesc, să cuprindă învățătura lui cea morală și să rîvnescă esemplul lui cel sfînt. Dară cum ar ajunge ei cu spiritul și cu inima vre o dată aceea, după ce se silesc, dacă în lucrurile cele ceresci nu se lasă a se învăța și povățui în modul acela și pe calea aceea, cari le-a instituit Christos însu-și? O, de ar împărtăși bunătatea dumnezească cea cerută de Noi Maicii Bisericii mîngăierea aceea, ca să vadă cât de curînd pe toți Scoțianii întorși la

credința strămoșească „cu spiritul și cu adevărul”? Nu au ei oare, să spereze mult de la restaurarea unității cu noi? Pe loc ar străluci pretutindena adevărul cel desevărsit și absolut dimpreună cu posederea bunurilor celor mai mari, cari s'au pierdut în urma desbinării. Între bunurile acestea se distinge foarte mult unul, a căruia lipsă e un rău foarte mare: înțelegem preasfânta jertfă, în care Isus Christos, preot și miel de jertfă de o dată, prin slujba preoților săi se jertfese pe sine pe pământ zilnic Părintelui său. Prin virtutea acestei jertfe ni-se aplică meritele cele nemărginite ale lui Christos, cari le-a dobândit prin dumnezeescul său sânge, care, răstignit fiind pe cruce, l-a vărsat o dată pentru mântuirea omenilor. Credința în această înflorise la Scoțianii neschimbată pe timpul, când sfântul Columba petrecuse în viața cea muritoare, și tot asemenea mai târziu, când în multe locuri se zidiseră biserici mari, cari dovedesc simțul distins pentru artă și evlavie înaintașilor voștri. Era lipsa jertfei se cuprinde în însăși esența și firea religiei. Căci simburile cultului dumnezeesc constă în aceea, ca Dumnezeu să fie recunoscut și onorat ca stăpânul cel mai înalt al lucrurilor, în a căruia putere sintem și noi și toate ale noastre. Legea Evangheliei nu stă în apoiă Legii celei vechi, ci dimpotrivă e mai escelentă de cât această, de oare ce ea a dus la deplinire aceea, ce această numai începuse. Era jertfele obișnuite în Legea cea veche arătasera în prefigurare cu multă vreme mai înainte de nascerea lui Christos spre jertfa sevărsită pe cruce; după învierea lui se continuă aceeași jertfă în jertfa eucharistică.

Mai restă, să Ne mai îndreptăm mai ales către aceia, cari mărturisesc numele de catolic, și a nume din cauza, ca ei cu conlucrarea sa să înainteze intențiile Nostre. Dragostea creștină poruncește, ca fiesc cine să porțe după puteri grije de mântuirea deapropelui. De aceea poftim de la ei în rîndul cel dintâiu, ca spre acest scop să nu înceteze a se ruga lui Dumnezeu și a cerși de la el, carele singur poate, să verse în minți lumina cea lucrătoare și să îndemne voința conform voinței sale. Apoi pentru că spre a dobîndi spiritele poate mai mult exemplul, ei să se dovedească vrednici de adevăr, în care s'au împărtășit din darul dumnezeesc, și să recomande prin o viață morală credința aceea, carea o mărturisesc. Mai de parte prin deprinderea virtuților civile să efeptuească, să se dovedească din ce în ce tot mai mult de o hulire neîntemeiată aceea, că religia catolică ar fi o inimiză a statului, și că dimpotrivă aia nu se poate găsi nicăieri un sprigin mai bun al auctorității și binelui statului.

Forțe de folos e și aceea, ca instrucția catolică a tinerimii să se păzească în chip conștient, ba să se întărească încă și mai mult și să se scutească în tot chipul. Adevărat că scim, că la voi pe sama tinerimii rîvnitoare de învățatură există școli bine întocmite, în cari nu lipsesc un mod escelent de instrucție. Cu toate acestea aveți, să vă siliți, ca institutele școlare catolice să nu stea întru nimica în apoiă celor alalte; căci nu e lertat a permite, ca tinerii noștri să fie mai puțin înarmăți în știință și în cultură înaltă, căci lucrurile acestea credința creștină în tot de una le pretinde ca însoțitori foarte onorabili spre apărarea și podoba sa. De aceea pretinde dragostea față cu religia și

cu patria, ca catolicii să cerce a înalta și a înmulți neîncetat după puteri toate institutele sale, atât cele mai de rînd, cât și cele mai înalte.

Dară grija cea mai mare să se porțe de creșterea clerului, care în ziua de astăzi poate, să umplă locul său în chip vrednic numai atunci, dacă se distinge în tot felul de cultură și erudițiune. În privința această recomandăm spiritului de binefacere al catolicilor în chipul cel mai cu de-adinsul ajutorarea colegiului Blair. Toate, cele ce le-am zis așa, pe cum Ni-le-a inspirat aplicarea cea mai intimă față cu Scoțianii, să fie recomandate, Venerabili Frați, mai ales grijii și dragostii voștre. Urmați a nutri zelul acela, care l-am esperiat până acuma întru voi, pentru ca să se realizeze aceea, ce pare a servi mult spre ajungerea scopului.

Ca garanță a grațiilor ceresci și semn al bunăvoinței Nostre părintești vă împărtășim vouă, Venerabili Frați, și clerului și poporului vostru cu dragoste în Domnul binecuvîntarea apostolică.

Dat în Roma la s. Petru în 25 Iuliu 1898 în anul al douăzeci și unulea al pontificatului Nostru.

Leo P. P. XIII.

Desarmarea lumii. — O depeșă din Petersburg din 28 August e menită, să producă senzație și surprindere: Rusia propune în mod formal întrunirea unei conferințe internaționale, care să discute desarmarea generală. Etă textul depeșei:

„La ordinul Maiestății Sale împăratului contele Mauraviev ministru de externe a remis la 12 (24) August tuturor reprezentanților străini acreditați la Petersburg următorul comunicat:

„Menținerea păcii generale și o reducere posibilă a înarmărilor excesive, ce apasă asupra tuturor națiunilor, formeză în actuala situație generală a lumii acel ideal, către care ar trebui, să tindă silințele tuturor guvernelor.

„Maiestatea Sa, stăpânul și împăratul meu, este pătruns de acest sentiment umanitar și nobil. Guvernul imperial fiind convins, că acest scop mareț corespunde intereselor celor mai ponderose și dorințelor legitime ale tuturor puterilor, află momentul actual de forțe potrivit spre aceea, ca pe calea unei discuțiuni internaționale să se găsescă acele mijloce eficace, cari pot, să garanteze poporilor binefacerile unei păci reale și durabile, și cari pot, să pună capăt dezvoltării progresive a înarmărilor actuale. În cei din urmă 30 de ani s'a consolidat în mod estraordinar în conștiința poporilor dorul de pacea generală. Susținerea păcii s'a pus ca țintă a politicii internaționale. În numele păcii generale au închiat între olaltă statele mari alianțe puternice; pentru ca cu mai mare eficacitate să potă conserva pacea, au dezvoltat armatele sale în proporțiuni necunoscute până acum și această activitate și-o continuă încă și acuma fără de a se înfrica de nici un sacrificiu. Inse în ciuda acestor jertfe nu a succes până acum a ajunge la rezultatele binefăcătoare ale pacificării dorite.

„Sarcinile financiare, urmând un mers ascendent, vatēmă la rădăcină prosperitatea publică, pe cum și puterile spirituale și ma-

teriale ale poporilor. Munca și capitalul sînt în mare parte deturnate de la menirea lor firească și folosite în mod neproductiv. Sute de milioane se întrebunțeză pentru mașini de distrugere înspăimîntătoare, ce azi se consideră încă de cele mai nouă rezultate ale științei, dară mîne în urma vre unei descoperiri nouă își perd cu desevărsire valoarea.

„Crearea culturii naționale, progresul economic și crearea prosperității sînt zădărnice ori împedecate în dezvoltarea sa. Cu cât singuraticile puteri își sporesc armările, cu atât mai puțin corespund scopului, ce și-l au pus guvernele. Crisele economice sînt a se datori în mare parte înarmărilor excesive și acelui pericol neîncetat, care se cuprinde în îngrămădirea de material de război. Pacea armată a timpului nostru se transformă ast fel în o sarcină strivitoare, pe care poporele le suportă din ce în ce mai greu.

„Este deci evident, că dacă această situație s'ar continua, ea inevitabil trebuie să ducă la acel cataclism, pentru înlăturarea căruia se lucrăză, și ale cărui orori umplu deja mai înainte de grōză ori ce sentiment omenesc. A pune capăt acestei înarmări neîncetate și a găsi mijlocele pentru prevenirea periculelor, ce amenință lumea întregă, este datoria supremă, ce li-se impune tuturor statelor.

„Maiestatea Sa, pătruns de aceste sentimente, a binevoit a mă însărcina pe mine, ca tuturor guvernelor, cari au reprezentanți acreditați pe lângă curtea rusă, să le propun întrunirea unei conferințe, care s'ar ocupa de această serioasă problemă. Această conferință cu ajutorul lui Dumnezeu ar fi un prevestitor fericit pentru secolul, ce vine. Ea ar întruni într'un puternic mănunchiu silințele tuturor statelor, cari se silesc în mod sincer, să facă, să triumfeze idea cea mare a păcii generale asupra elementului de distrugere și discordie și cu o cale să se cimenteze înțelegerea statelor chiar prin recunoșterea generală a principiilor de echitate și de drept, pe cari principii se basază siguranța statelor și bunăstarea poporilor.“

Nu vom, să detragem meritului, ce și-l a dobîndit țara pentru omenime prin manifestarea această a dorinței sale de a vedea omenimea scăpată de grozăveniile războielor.

Riscăm numai observarea, că idea de a realiza pacea generală între popore nu e idea originală a țarului. În sublima epistolă enciclică, carea Sfinția Sa Leo XIII a îndreptat-o în 20 Iunie 1894 „cătră toți principii și poporele“, a zis marele Pontifice:

„Avem situația Europei înaintea ochilor. Deja de mulți ani trăesc omenii în o pace mai mult aparentă de cât adevărată. Privind una la alta cu neîncredere aproape toate națiunile se întrec una pe alta în înarmări războinice. Tineretul neespert se subtrage de sub povățuirea veghiătoare a părinților și se aruncă de pradă primejdiilor vieții militare; partea cea mai capabilă a tinerilor se duce de la cultivarea pămîntului, de la studiu, de la comerț, de la industrie la serviciul de arme. De aci urmăză desecarea casselor statelor prin cheltueli uriașe, mistuirea averii naționale, decrescerea bunăstării singuraticilor; și situația de pace întrarmată deja acuma e aproape nesuportabilă. Această e oare starea aceea a conviețuirii omenesci, carea să corespundă firii?“

Asemnarea frapantă, ba în privința sensului deplină consonanță dintre cuvintele cele scrise acum în numele țarului și dintre cele ce scrisese Papa acum sînt patru ani, nu pôte, să nu se observe. Monarchul cel mai puternic al pămîntului și reprezentantul suprem al puterii dumnezeesci preste 6meni consună în aceea, că în tabăra aceea permanentă, în care s'a prefăcut Europa, nu se găsește nici fericirea poporilor, nici vre o garanță a păcii.

Și totuși există între manifestarea Papei și între cea a țarului o deosebire foarte mare. Papa declară de condiție a păcii generale unitatea poporilor în credință, când scrie:

„După restaurarea unității credinței dintre împărății și state ar rezulta un leac admirabil împotriva b6lei și o îmbelșugare bogată de bunuri. — Apoi ar urma o apropiere împrumutată a națiunilor, carea astăzi ar fi așa de mult de dorit, pentru ca să se p6tă preveni grozăviile războiului.“

6ră pasajului citat mai la deal despre pacea intrarmată Papa Leo îi adauge cuvintele:

„A sc6pa din situația ac6sta și a ajunge la pace adev6rată e cu puțință numai prin Ius Christos. C6ci spre înfrînarea ambiției, a poștei de avere străină, a pizmei, a acestor motori de c6petenie ai războiului, nimica nu e mai potrivit de c6t virtutea creștin6scă, mai pe sus de t6te dreptatea. Chiar în puterea acestei virtuți vor put6 atât să r6m6nă neștirbite drepturile singuraticelor pop6re și credința contractuală, c6t și să fie durabile legăturile frațietății, după ce va fi cuprins inimile convicția: „Dreptatea înaltă n6mul“ (Pild. 14, 35).“

Papa așteptă deci binecuvîntările păcii generale de la o politică purtată de spiritul creștinismului a poporilor unite în credință.

Țarul le așteptă de la o — chimeră, de la un congres compus din reprezentanții acelor puteri, cari pe întrecute asuprese și înjugă alte pop6re vinând interese materiale, cari interese se ciocnesc în fiesce care clipă.

În ce chip se propagă „ortodoxia“ în Rusia? — De unăzi a apărut un ucaz religios al țarului referitoriu la creștinii din Polonia rus6scă. Deja de multe zeci de ani se silise guvernul rusesc, să m6ie pe creștinii aceștia așa, c6t biserica rus6scă „ortodoxă“ să-i p6tă înghiți. Cu privire la Poloni silințele acelea au fost de tot zădarnice. De aceea noul regulament le permite, să r6m6nă catolici. Altmintea stă lucrul cu Rutenii greco-uniți din Polonia rus6scă. Cu privire la ei regulamentul cel nou hot6resce ast fel:

„Toți odin6ră greco-uniții în virtutea actului din 1875, prin care au fost împrunați cu biserica ortodoxă, se privesc de ortodoxi.“

Cum stă lucrul cu trecerea acestor „odin6ră“ greco-uniți la „ortodoxie“?

Asta e o istorie foarte lungă și tristă, scrisă cu s6nge și cu lacrimi. După ce în anul 1839 au unit biserica greco-unită (rut6nă) din Rusia albă și din Litvania cu biserica rus6scă-schismatică cu mijl6cele cunoscute lumii întregi, a r6mas ca singură diecesă greco-unită pe teritoriul Rusiei cea de Cholm din Polonia rus6scă. De diecesa ac6sta se țineau toți Rutenii acestei ț6ri. Rutenii aceștia se alipiau cu dragostea cea mai intimă de biserica catolică și nutriau ură ad6ncă față cu

tot, ce era rusesc. Perirea le veni din Galiția. În anul 1863 fu numit și preconisat de Piu IX episcop de Cholm canonicul rutean Kurziemski din Lemberg. Episcopul Kurziemski adev6rat că era devotat unirii, dară a fost destul de slab, c6t să primescă nisce m6surî, cari după dorința guvernului rusesc erau potrivite spre a pregăti diecesa lui la trecerea la schismă. Dară când guvernul pretinse de la el alte m6surî nou6 de acestea, conștiința de o parte nu-l lăsă, să se hot6resc6 la ele, 6ră de altă parte el nu se simți destul de tare spre a desvolta împotrivire energetică și de aceea renunță la episcopie și se retrase în Galiția. Într'aceea fură aplicați în diecesa de Cholm deja mai înainte de Kurziemski o mulțime de preoți din Galiția, cari toți erau rusofili fanatici, și ocupaseră foarte multe stațiuni de la clerul din țară, carele în partea sa cea mai mare era devotat unirii. Pe unul din Galițianii aceștia cu numele Popiel, un subiect de tot decădut, după retragerea lui Kurziemski l-a rînduit guvernul de administrator al diecesei de Cholm, și el a și început pe loc lucrarea sa de distrugere a unirii. El delătură din liturgie, din bisericii și din t6te instituțiile tot, ce era catolic în chip special, înlocui c6rțile liturgice cele unite cu de cele schismatice din Moseva și nu se înspăimîntă nici de forță spre a impune clerului și poporului inovările acestea. În sfârșit privi de sosită clipa potrivită spre încununarea lucrării sale. El compuse o suplică c6tră împ6ratul și c6tră sinodul rusesc cer6nd într'insa primirea Rutenilor în sinul „sfintei bisericii ordoxe“. Suplica avea, să se subscrie în t6te parochiile cele rutenesci. Dară puținii preoți și laici se hot6riră a o subscrie de bună voe. De aceea miserabilul de Popiel, pe unde nu ajunse nici prin mituire la scop, recurse la ajutorul oficialilor, abirilor și C6sacilor, pe cari i-li puse guvernul la dispoziție, și aceștia sev6rșiră volnicile cele mai infame. Cu t6te acestea cel puțin 200,000 de Ruteni, așa dară cam d6u6 din trei părți, nu se putură îndupleca, să subscrie suplica. Ei înse cu t6te acestea fură priviți de învoiți spre a trece schismă. Suplica o trimise apoi Popiel la „sfîntul“ sinod, și țarul Alesandru II o aprobă „preagrațios“. Cu o trăsătură de p6nă se nimici ast fel unirea Rutenilor din Polonia rus6scă. Acesta e faimosul act din 1875 amintit în noul regulament.

Rutenii „convertiți“ în modul acesta au avut acum, să primescă de parochii preoți rusesci și să cerceteze bisericile usurpate de aceștia. Mii și mii de Ruteni se împotriviră în chip hot6rit, să o facă ac6sta. Se începu deci o persecutare a uniților, a c6rei grozăvii pot, să se asemene numai cu cele ale timpului lui Dioclețian. Persecutările acestea și urmările lor țîn până în ziua de astăzi. Uniții diecesei de Cholm au trecut prin un adev6rat martiriu pentru credința catolică: ei mai bucur6și-au jertfit t6te, până și viața, de c6t să se lapede de credință.

Pe cum arată noul regulament, s6rtea acestor sermani va fica și până acum. În 1875 îi declaraseră de „ortodoxi“ fără de învoirea lor, ba de multe ori chiar și fără de scirea lor, și pentru că ei nu voiră, să fie „ortodoxi“, i-au tractat în chipul cel mai crudel. Îi numesc „odin6ră uniți“, cu t6te că ei nici când nu se lăp6daseră de unire, și-i declară din nou de „ortodoxi“, cu t6te că ei nu vor,

să fie „ortodoxi“. Ei acumă au, să se aștepte din nou la temniță, la enută, la Siberia.

Așa se propagă „ortodoxismul“.

Revistă bisericească.

Roma.

Pe cum e sciut, din incidentul ultimelor turburări socialiste guvernul italian a sistat sute de reuniuni catolice. La investigația făcută în afacerea reuniunilor, de și guvernul și-a dat silința de a descoperi conjurațiunii în contra statului și ordinii sociale, totuși nu i-a succes a descoperi chiar nimica contrar legii. Organele statului conving6ndu-se, că pe nedreptul au fost suspiționate reuniunile catolice, că ar nutri socialismul, au propus guvernului revocarea ordinațiunilor de sistare.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Negoțiările în cestiunea pactului de o cam dată s'au terminat fără de vre un rezultat pozitiv. Monarchul în consiliul ministerial țînut sub presidiul s6u a decis după dorința ministrilor ungari, ca adevă să se mai cerce încă o dată prezentarea și primirea în parlament a proiectelor referitoare la pact.

Semioficiosul „M. T6virati Iroda“ comunică următ6rele: „Resultatul pertractărilor e, că guvernul austriac av6nd în vedere articolul de lege I din 1898, care îndrumă guvernul ungar la regularea independentă la cazul, când pactul nu e închiat până la finea anului, nici nu sînt prospecte de a se inchia în timp scurt, mai de parte considerând scurțimea timpului disponibil, în fine considerând nisuința de a susține și pe mai de parte pactul ca o regulare în formă de contract bilateral și determinată pentru timp mai îndelungat, a hot6rit, că încă o dată să se adreseze senatului imperial cu scopul, ca să începă pertractarea parlamentară a pactului. La cazul când efeptuirea parlamentară la timp ar întimpina dificultăți în Austria, guvernul ungar deja a satorit principiile, după cari să purc6dă.“ În comunicatul din semioficioasa austriacă „Wiener Abendpost“ referitor la cazul, când nu ar succede trecerea pactului în parlament, se zice, că ambele părți, adevă guvernul austriac și cel ungar, s'au înțeles cu privire la principiile, cari ar fi, să se aplice. Guvernele sînt pregătite pentru ori ce eventualitate.

Austria.

Se anunță, că pe 19 ori 20 a c. se va convoca din nou parlamentul spre a alege comisiunea pentru cuotă și spre a desbate proiectele referitoare la pactul cu Ungaria. De convocarea parlamentului nu se l6gă mari sperări. Germanii vor continua cu obstrucția creș6nd, că acum e timpul cel mai opurtun de a constrînge guvernul la retragerea ordinațiunilor în

cestiunea limbii. Organul liberal jidano-german „N. Fr. Presse“ scrie: „Parlamentul de trei ori a dovedit, că opoziția germană nu tolerază nici un fel de desbateri meritorie, până nu li-se împlinesc juste postulate prin retragerea ordinațiilor referitoare la limbă.“

Focea polonă „Slovo Polske“ afirmă, că Thun ar fi aplicat a modifica ordinațiile referitoare la limbă în interesul Germanilor. La acesta a obținut și consensul elementelor moderate ale clubului Cehilor tineri. Aceștia se tem, că dacă nu vor contribui la împăcarea Germanilor, contele Thun ori succesorul lui va retrage ordinațiile de tot, și atuncia Cehii perd mai mult.

Franța.

Finanțele statului aș, să lupte pe anul viitor cu un deficit de 120 milioane. De și venitele cresc, cheltuielile totuși le întrec. Cu o sumă considerabilă contribuie la sporirea deficitului descreștinarea școlilor. Până când biserica și ordurile sale călugăresci țineau școli creștine, statul spesa puțin pentru instrucțiune. De când francmasonii aș suprimat școlile catolice, budgetul instrucțiunii publice a crescut cu 140,000,000 frcs. Dară ce le pasă liberalilor francmasoni. Să învingă numai principiile lor, suportarea sarcinilor e treaba poporului.

Spre a preveni turburările în Algeria guvernul a publicat mai multe decrete, prin cari se circumscrie sfera de putere a guvernatorului. Se înființează o corporațiune financiară, la care contribuții să-și pótă face reclamările, ce le-ar avé. Consiliul suprem de guvernare se reformează așa, că pe lângă cei 28 membri denumiți, să mai aibă încă 31 membri aleși. În fine se reguléază cercul de putere a consistoriilor jidovesce, cari aș dat ansă la multe nemulțămiri.

În desvoltarea evenimentelor din Asia orientală Franța se vede trecută cu vederea, pe când influința Germaniei crește. Din cauza acesta presa radicală atacă aspru nu numai pe Germani, dară și pe Ruși, cari își ved de interesele proprii uitând pe Francezi.

Afacerea Dreyfuss érá a pus în agitație întrégă țara și atrage asupra sa ochii lumii întregi.

Ministrul de război Cavaignac pe basa unei epistole a vicecolonelului Picquart, un apărătoriu înfocat al lui Dreyfuss, a pornit o nouă investigațiune ascultând mai mulți ofițeri de ai statului maior. Cu ocaziunea acestor ascultări vicecolonelul Henry, șeful biroului de informațiuni al statului maior, prins în cuvinte a declarat, că dînsul a fabricat unul din actele cetite în cameră, prin care act ministrul de război susținea vinovăția lui Dreyfuss. Acest act e o pretinsă corespondință concipiată de colonelul (german) Schwarzkoppen maiorului (italian) Panizzardi. În corespondență se zice, că aș avut raporturi cu „acet Jidan“ (Dreyfuss), și se sfătuesce maiorul italian, să nu descopere depre acesta regelui său nimica. Picquart de la început a declarat, că acest document e falsificat.

Vicecolonelul Henry nemijlocit după recunoșcerea falsificatului a fost arestat,

érá în arest s'a sinucis tăiându-și grumazul cu briciul.

Casul lui Henry a produs mare senzație. Generalul Boisdeffre șeful statului maior și-a dat dimisia din motivul, că dînsul sedus de Henry a recomandat ministrului ca genuin actul falsificat. Ministrul în loc de a-î primi dimisia l-a incredințat cu conducerea investigațiunii în afacerea acesta. Se crede, că Henry s'a sinucis spre a preveni compromiterea și a altor persoane de poziție înaltă.

Revisiunea procesului Dreyfuss e ca sigură. Ministrul Cavaignac e hotărît, să facă lumină în cestiune, érá o parte a membrilor din cabinet și până acum a fost pentru revisiune.

Propunerea țarului pentru desarmarea generală e întimpinată cu rēcélă și neîncredere.

Rusia.

Guvernul rusesc a comandat la mai multe fabrici din Germania un considerabil număr de năi, cari aș, să fie gata în un an și jumătate. Comandarea acestor năi de război arată, că nici guvernul rusesc nu crede, că se va realiza în curénd idealul desarmării generale sulevat de țarul Nicolae. Ca ideal propunerea împératului Nicolae II de a reduce armata și de a ajunge la desarmarea generală, e întimpinat de tótă lumea cu bucurie.

Rusiei, după ce pe calea armelor și a diplomației și-a mărit teritoriul și și-l măresce pe zi ce merge în Asia, l-ar fi binevenită pacea. Aceea-și se pótă zice și despre Germania. Franța inse în desarmarea proiectată prin contele Muraviev vede renunțarea la Alsația și Lotaringia și chiar pentru aceea își înmulțesce flota. Italia încă ar dori desarmarea fiind sérăcită și avénd destul de lucru cu socialiștii. Popórele Austriei simt destul de greú povóra militarismului și pentru aceea dorese conferința pentru pacificare. Sultanul încă s'a bucurat de propunerea țarului.

Turcia.

Se anunță, că principele grec Georgios a renunțat la gândul de a fi numit guvernator al Cretei. Acesta a făcut bună impresie în Constantinopol. Guvernul turcesc e pe calea de a închia alianță cu Grecia spre a se apăra în contra statelor balcanice slavice, cari observă o atitudine tot mai îngrijitoare. Micul Muntenegru dorese a se mări pe contul Turciei. Tot acesta o dorese și Bulgaria. Sérbia încă nu ar rămăné bucuros în apoi. În virtutea alianței ambele părți s'ar opune curentului slav, ce amenință a se revérse asupra Macedoniei și Albaniei. Pe lângă aceea Turcia ar favorisa elementul grec din imperiú.

Valiul din Uesküb raportéază, că la confini Montegrinii aș ucis trei Turci, și că prin acesta s'a agitat foarte mult poporul. Guvernul turcesc poftesce, ca prințul Nichiit să pedepséscă aspru pe ucigași.

Spania și America.

Spania până acum nu a numit pe membrii conferinței de pace, ce se va ținé la Paris.

Starea soldaților, cari se întorc din Cuba, e foarte de compătimit. În fiesce care zi mor cu sutele prin spitale.

Guvernatorul grupei de Sud a insulelor Filipine, cari sînt încă neocupate de Americani, s'a proclamat de guvernator general al Filipinelor și provóacă pe toți Spaniolii, să i-se supună.

Se anunță că Aguinaldo capul insurgenților de pe Filipine a adresat către reprezentanții puterilor un apel cerénd, să recunoșcă Filipinele de republică independentă. În vederea complicațiilor din Asia ostică se vorbește despre închiarea unei alianțe între Anglia și Uniunea americană.

Adunarea Asociațiunii la Beiuș.

Raport special.

Am plecat de a casă cu presimțirile cele mai urite și mult indispus.

Scirea, că la Beiuș se vor repeți nisce scene, cari vor denota un duch de predominie pe tóte terenele, predominie câștigată a dese prin intrigi nemernice, a contribuit mult la această indispoziție. Și era nópte, toți călătorii țineau, să dormă ori cel puțin să-și reserveze un loc sigur în cupeú, — și ast fel nu puteam sci, dacă vor mai fi pe acela-și tren cu mine călători pentru Adunarea Asociațiunii, carea avea, să se țină acum pentru întâia dată în Biharia. (Bihor și Beiuș nefiind numirile adevérate, am ținut, să scriú, cum zice poporul: Biharia și Beiuș.)

Și înainte pe drumul către Orade de abia la Cluș am putut vedé, căți călătorese, o dată numai la an în afaceri culturale. Eraú puțin, dar un număr frumúșel.

Ajunși la Orade, avocatul Zigre în fruntea inteligenței din Orade, la carea se mai adăuseră și căți va óspeți sosiți de mai înainte grăbi întru întimpinarea comitetului central.

După prânz pornirăm cu un tren vicinal spre Beiuș. Se spune, că nici o dată nu călătoriseră atâția Români pe linia acesta. Eraú óspeți din Brașov, Blaș, Sibiu, Brad, Cluș, Lugoș, Șimleu, căți va din România și prof. Sircu de la Petersburg.

La calea jumătate, în Szombatság, ieșiră spre bineventare o mulțime de țerani sub conducerea bătrănelului protopop Ioan Pop de la Holod și a medicului Dr Comșa. Cel dintăiú ne salută cu calde cuvinte, isvorite din o adevérată inimă romănescă. Îi răspunse președintele Moldovan aréttând importanța Asociațiunii și tária poporului romănesc pentru păstrarea limbii, cel mai scump tesaur.

Sara după 7 ajunserăm la Beiuș, unde un public foarte numéros ne aștepta. Protopopul Antal ne spune în un discurs însuflețit dragostea, de care sînt cuprinsé inimile lor, și dorul de a conluera într'o frătécă unire la înaintarea culturală a némului nostru. Surprins foarte plăcut de această avîntată cuvîntare a rémas tot publicul de față.

Răspunsul l-a dat presidentul talmăcind mulțămîta comitetului central pentru această primire și dănd expresiune bucuriei de a vedé înrolați și pe fiil Bihariei sub stégul Asociațiunii.

La sara de cunoștință s'a vécú în Beiuș atâta public ca nici când. Spre distracția óspeților un grup din corul lui Dima a executat mai multe cântări.

În ziua următoare a fost liturgie solemnă în amîndoué bisericile. Și de data acesta vrednicul protopop Antal în o frumúșă cuvîntare ne-a umplut inimile de mândrie. Cu o voce oratorică a grăit despre sérbătórea Preacuratei lăsănd, să pricepem datorința, ce avem cu toții la o înaintare prin muccă și zel. La biserica gr. ort. a cântat corul Sibian foarte frumos. Un cor improvisat a înălțat solemnitatea și la biserica noastră atăt de bogată în ornamentări.

Ședința I a fost scurtă. După interesanta vorbire presidențială și răspunsul dlui

Ioșif Vulcan redactorul „Familiei“ s'a ales îndatinatele comisiunii: pentru censurarea raportului general, a rațiunilor și budgetului, înscrierea de membri, încasarea de taxe și pentru revederea proiectelor diferitelor regulamente.

În loc de disertație s'a cetit o parte însemnată din raportul secretarului I asupra producțiunii literare.

E locul aci, să spun, că, aievea a fost foarte mult popor țeran de față, dar a dovedit puțin interes lucrărilor adunării, în cât a dese ori de sgomotul, ce-l făcea, nu se audia aproape nimic.

La 2 ore a fost banchetul cu 300 de tacâmuri și îndatinatele tosturi oficiose. Remarcabil a fost tostul unui preot reformat Șipos, care a închinat pentru Vulcan redactorul „Familiei“, neobositul scriitor beletristic, pe care nu l-a cetit și nu l-a putut apretia nesciind nimic românesc. A vorbit de alt cum presidential Moldovan, Papiu, Pop de Băsesci, Butean, care a făcut frumoasă asemănare a societății noastre cu o treime nedesfăcută.

Sara s'a ținut concert și teatru cu un program de 24 puncte, care a și durat apoi până la 12 ore. Amintim frumosul grup de călușeri din „Prolog“ de sub conducerea tinăruului Ignat, declamarea neîntrecută a dșorei *Veturia Papp*, vocea dulce a dșorei *Valeria Pop*, jocul pe pian al dșorei *Lucreția Murășan* și mai pe sus de toate admirabila copilă *Aurelia Cionca*, mica pianistă în vristă de 9 ani cu jocu-i escelent la pian.

Ași pute scrie colonne lungi asupra acestui concert relevând meritele dlor Diamandi, Ardelean și Dumbravă și corurile „Mândruliță de de mult“ și „Cât e țara“, — dar „Unirea“ dorește raporturi scurte și condensate . . .

Sedința a doua a durat până târziu aproape de 3 ore. *Dr. Dăianu* raportorul comisiunii pentru darea de samă a comitetului central a făcut un raport frumos și cu multă pricepere. A susținut propunerile comitetului pentru premiarea unei scrieri istorice și pentru delăturarea vamii în România asupra cărților de aci. La sfârșit în numele comisiunii a propus, 1) ca Asociațiunea să se pună în conțelegere cu Consistorele și să cerce a ajuta cel puțin moralmente școlile populare mai lipsite; 2) ca Asociațiunea să se pună în legătură cu societățile afine pentru ținerea de o dată a adunărilor generale; și 3) să grăbescă constituirea secțiunilor literare.

Dr. Coriolan Pop în numele comisiunii a doua a raportat, că a aflat în rind budgetele și rațiunile. O observare a făcut inșe dl *Dr. Hossu*, care cu toate reflexiunile dlui cassar ni-se pare justă. Cele 20 % statutare nu s'a capitalizat, și avansul dat fondului „Casei naționale“ nu se află trecut între activele fondului general.

Pentru comisia a treia dl *Dr. Stroia* comunică nimeritele corecturi, ce ar fi, să se facă proiectelor de regulamente, cari aproape toate au și fost primite.

Comisia a patra a raportat prin dl protopop *Antal*, că s'a subscris fl 1229. — bani și valori.

Suplica comunei *Băla* de a se vota un ajutor anual de 50 fl. pentru școlă s'a decis a se trece la comitet pentru rezolvire.

Tot acolo s'a trecut și cererea vicariului *Barbulovicu* de a nu se mai țină adunarea generală la Sfânta Mărie mare, care zi fiind sârbătoare de frunte, preoții nu pot lipsi de a casă. De asemenea s'a lăsat pentru studiare aceluia-și fundațiunea de 20 fl. făcută de *Reteganul* și *Baciū* în memoria lui *Andrei Murășan*, ca din venitele acestui capital să se primeze la ziua născerii poetului o poezie națională.

După aceste *Dr. Bunea* rectifică propunerea sa referitoare la Casa națională și convict. făcută la adunarea de la Mediaș, dar stilisată rău în procesul verbal.

De și timpul era înaintat, se continuă desbaterile. „Vorbele“ răspândite încă dinainte de adunare și multe fețe inorate dispărură, și în locul lor se ivi dorul de a lucra în unire

spre ajungerea mai ușor a unui țel dorit de toți.

Ca secretar I a fost aclamat *Dr. Cornel Diaconovich*.

S'a ales o comisiune de candidare, carea după o scurtă consultare, propuse prin raportorul său *Dr. Bunea* următoarea listă: președinte *I. M. Moldovan*, vicepreședinte *Ilarion Pușcariu*, membri ordinari *Part. Cosma*, *I. Papiu*, *Z. Boiu*, *L. Simonescu*, *Dr. R. Roșca*, *N. Ivan*, *I. V. Rusu*, *Ios. Șt. Șuluț*, *I. Crețu*, *On. Tîlza*, *Dr. C. Diaconovich* și *Nic. Togan*, era suplenți maior *Mazim*, *Dr. Oct. Russu*, *Dr. Elie Dăianu*, *Dr. Beu*, *G. Dima* și *I. Popovicu*.

Vii și îndelungate aclamări au isbucnit din pepturile tuturor.

De închiare mai amintesc, că cu ocaziunea adunării s'a împărțit poporului o mulțime de cărți religioase și altele din editura Asociațiunii.

Éta o faptă, care sperăm, să fie urmată de multe altele spre a grăbi cultivarea poporului țeran. cărcia deosebită grije ar trebui, să-i arete Asociațiunea.

După adunare ne-am despărțit unii spre casă, érá alții la „Stăna de vale“, ducând dulci și neuitate amintiri de la Beiuș, a cărui zidiri povestesc de munificența vrednicului episcop *Pavel*.

Noutăți.

Concurs pentru stațiuni docentale și cantor-docentale în Archidieceasă s'a scris cu terminul de 20 Sept.: 1) La staț. cantor-doc. din *Vamoș-Udriheiu* în protopopiatul Ibașfalăului sub Nr. 4020—1898 cu emolumentele: În bani 256 fl., venitul stolar 32 fl., trei hître cucuruz compute în 12 fl. 2) La staț. cantor-doc. din *Săveni* în protopopiatul Morlacei sub Nr. 4053—1898 cu emolumentele: În bani 80 fl., 60 metrete à 20 cupe bucate mestecate, 5 orgii de lemn, venite stolare 15 fl., 30 zile de lucru, usucrutul unui finaț 10 fl., subsidiu de stat 91 fl., cartir și grădină pentru legumi. 3) La staț. doc. din *Soroștin* în protopopiatul Blașului sub Nr. 4091—1898 cu emolumentele: Salar 300 fl., grădină de 400 °□ și cartir. 4) La staț. doc. din *Galda inferioară* în protopopiatul Alba-Iuliei sub Nr. 4106—1898 cu emolumentele: Salar 300 fl., cartir și grădină pentru legumi și promologie de 400 °□. 5) La staț. cantor-doc. din *Noșlac* în protopopiatul M. Uioarei sub Nr. 4108—1898 cu emolumentele: În bani 171 fl., venitul a 7 jugere 70 fl., 15 fl. din stolă, 40 zile de lucru, 40 metrete cucuruz sfârmit, cartir și grădină de 800 °□. 6) La staț. cantorală din *Turda veche* în protopopiatul Turzii sub Nr. 4120—1898 cu emolumentele: Casă cantorală cu două chilii și culină, grajd, șură, fond intern și grădină de 400 °□, un agru de 5 jugere, din votivale 40 fl., din venitele stolare 20 fl., 200 de metrete cucuruz și de la 200 familii câte 33 cr. De la concurențe se recere, să fie cântăreț bun cu calificațiune recerută. Între concurenți vor fi preferiți aceia, cari vor fi pedagogi absoluți, având respectivul ales de a funcționa pe anul școl. 1898/9 și ca docente interimal. 7) La staț. cantor-doc. din *Șeica mică* în protopopiatul Mediașului sub Nr. 3965—1898 cu emolumentele: În bani 225 fl., de la 100 familii câte o pâne și câte un pond de carne, din lectical și stola cantorală (30 ferdele à 70 cr. și 4 fl. stolă) 25 fl., cartir și grădină. 8) La staț. cantor-doc. din *Ciunbrud* în protopopiatul Aiudului sub Nr. 4013—1898 cu emolumentele: 173 metrete cucuruz, în bani 127-70 fl., o delnița de cosit, 33 zile de lucru, stolă 20 fl., cartir. 9) La staț. cantor-doc. din *Murăș Sâncraiu* în protopopiatul Aiudului sub Nr. 4013—1898 cu emolumentele: stolă cantorală 10 fl., 25 metrete de cucuruz, 25 zile de lucru, un agru și un finaț 68 fl., în bani 197 fl., cartir. 10) La staț. cantor-

doc. din *Ciugudel* în protopopiatul Aiudului sub Nr. 4013—1898 cu emolumentele: Salar 250.80, din stolă 30 fl., 32 metrete de cucuruz, cartir. 11) La staț. cantor-doc. din *Poiana Aiudului* în protopopiatul Aiudului sub Nr. 4013—1898 cu emolumentele: Salar 300 fl., cartir, lemne, grădină de legumi de 400 °□. 12) La staț. de docente ambulant din *Gârbova de jos* și *Gârbova* în protopopiatul Aiudului sub Nr. 4013—1898 cu emolumentele: Salar 229.50 din arinda alor 2 jugere arători 50 fl., grădină de 1200 °□, cartir și lemne. 13) La staț. cantor-doc. din *Bociu* în protopopiatul Morlacei sub Nr. 4052—1898 cu emolumentele: Salar 200 fl., lemne, cartir și grădină de legumi, 23 fl. venite stolare, 50 metrete de bucate à 14 cupe, 50 zile de lucru, un arătoriu de 12 metrete semîntă. 14) La staț. cantor-doc. din *Giula* în protopopiatul Morlacei sub Nr. 4052—1898 cu emolumentele: Salar 220 fl., venitele stolare fl. 10, 3 pămînturi ori arinda lor fl. 18.50, 24 metrete à 20 cupe grâu, sesiune de pădure, jertfele de preste an din biserică 8 fl., cartir. 15) La staț. cantor-doc. din *Traniș* în protopopiatul Morlacei sub Nr. 4052—1898 cu emolumentele: Salar 142 fl. 50, 5 jugere 1012 °□ ori arinda lor fl. 25, 5 orgii de lemne ori 30 fl., 50 metrete bucate à 20 cupe, din stolă 25 fl., 50 zile de lucru, cartir și grădină. 16) La staț. doc. din *Vișag* în protopopiatul Morlacei sub Nr. 4052—1898 cu emolumentele: Salar 272 fl., fundul intern școlastic de 1 juger 1120 °□, 4 ° lemne sau 20 fl., cartir cu grădină de legumi. 17) La staț. cantor-doc. din *Selcău* în protopopiatul Sibiului sub Nr. 4104—1898 cu emolumentele specificate în concursul din cerculariu XLIII.

Concurs pentru stipendii. Pentru dobîndirea stipendiilor din fundațiunea vicariului *Köszeghy* s'a scris concurs cu termin până la 15 Septembrie st. n. Pot concurge iuriști și studenți gimnasiali de origine nobilă români din Maramureș. La recurse sînt a se alătura carte de botez, atestat despre originea nobilă și română și testimoniu din anul școl. trecut. Recursele titulate către comitat sînt a se trimite la Preaon. *Til Bud* vicariul Maramureșului.

Informațiuni. Primim următoarea epistolă: Herestreu 10/22 August 1898. În ziua 5/17 Septembrie a. c. se va țină la școla centrală de agricultură din București examen pentru ocuparea a 22 stipendii ale statului român și mai multe locuri de solvenți pentru anul școl. 1898—1899. Condițiunile de admitere la examen sînt: a) Să aibă etatea de cel puțin 16 ani impliniți (dispensă de etate nu se admite). b) Să fie terminat cel puțin 4 clase gimnasiale, clasice reale sau un alt curs equivalent. Absolvenți a 8 clase gimnasiale se primesc fără examen. c) Să fie sănătos și de o constituție robustă, care se va constata de medicul școlii. Cererea de inseriere se va adresa de-a dreptul direcțiunii școlii centrale de agricultură în București cel mai târziu până la 4/16 Septembrie. Ea va fi subscrisă de părintele sau tutorele candidatului, când este minor, ori de el însuși, când este maior, și va fi însoțită de actul de nascere, actul de vaccinare și de certificatul studiilor cerute. Informațiuni mai detaliate să se cêră la direcțiunea școlii.

Cartele postale. Direcțiunea postelor ne-a recerecat, să publicăm un comunicat de al ei, prin care se opresce folosirea cartelor postale, pe cari va fi tipărit alt ceva de cât numirea de „Levelező lap“. Ori ce altă titlă, în ori ce limbă, face, ca carta să fie considerată ca o epistolă și taxată ca atare. Nici chiar titlă oficiosă de „m. kir. posta“ ori tipărirea marcel ungueresci nu e permisă a fară de casul, când cartele postale sînt editura statului. Sînt oprite mai de parte cartele postale, cari au ilustrații, ce vatémă bunacuvintă.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Despre iconografia bizantină.

(Continuare.)

Apsida în partea sa superioară cuprinde în basilicele cele mai multe două, în una trei despărțiminte folosite spre reprezentări iconografice. În despărțimintul cel de-asupra aflăm aproape tot de una pe Mântuitorul în figură mai mare de cât naturală. El formeză centrul compoziției, plutind în nori strălucitori ori stând pe colină de stîncă ori ședînd pe tron ori pe o sferă. Concepția e serioasă, plină de dignitate, impunătoare și de totulul tot bisericescă: stînga ține un volum ori cartea, în care Mântuitorul mărturisese despre misiunea sa cea dumnezească; dreapta e ridicată în gest de binecuvîntare ori de predicare. Capul, în care arta creștină cea veche a știut, să contopescă blîndetă și serioșitate spre o maiestate fără de sémén a espresiei, spre a se deosebi de cele alalte persoane sfinte e încunjurat de nimb în forma crucii. De-asupra Răscumpărătorului mâna dumnezească, care se ivesce din nori și întinde o cunună ori o coronă, întregese mărturisirea lui Christos despre Mântuitorul lumii, căci prin acesta se exprimă sevărșirea și remunerarea operei, carea Tatăl a încredințat-o Fiului. Din colina de stîncă ivesc patru rîuri, cari vor, să însemne pe cei patru Evangeliști. Une oria li-se adauge numele celor patru rîuri din raiul pămîntesc, și prin acesta se face alusiune la aceea, că Christos a redobîndit raiul pe sama ómenilor (Io. 4, 10—14; Apoc. 21, 6; 22, 1). Iordanul, carele se vede une oria la picioarele lui Christos, va a bună samă, să fie o alusiune la taîna botezului și să simbolizeze totalitatea celor ce prin taîna acesta au fost primiți în biserică.

Cugetul principal, care-l exprimă icónele acestea, nu putea, să fie altul, de cât că „singur în Christos e mîntuire”. De aceea numai figura lui ori un obiect, care se referia la el, putea, să cuprindă locul cel mai de frunte din sanctuariu. De aceea chiar și în casul, când p. es. în Ravenna în biserică s. Apollinare în Clase sfinții patroni ai bisericii cuprindeau în chip excepțional mijlocul compoziției, chiar și atuncia Răscumpărătorul totuși e reprezentat prin crucea, carea se înalță de-asupra lor, și prin apocalipticele litere Λ și Ω , cari se vîd la brațele crucii și vor, să exprime firea dumnezească a celui Răstignit. Dară reprezentarea acesta a lui Christos prin simbole firesce că nu era mai mult potrivită timpului, în care biserică avea parte de libertate, ei se pôte privi numai de o reproducție archaisătoare și forma numai o abatere excepțională de la regulă. În capela s. Venanțiu din Roma în mijlocul mosaicului din apsidă e Maria, dară de-asupra ei se vede Mântuitorul ivindu-se de jumătate din nori, însoțit de doi îngeri și cu dreapta ridicată spre binecuvîntare. Chiar și în casul, când Maria ședînd pe tron și cu pruncul dumnezeesc în brațe cuprinde centrul compoziției, chiar și atuncia Isus are trăsăturile Răscumpărătorului ca om mare, ține în stînga o carte, era dreapta și-o înalță în gest de binecuvîntare. O excepție unică în felul său e mosaicul din basilica romană s. Agnese, în care lipsește atât icóna lui Christos, cât și ori ce alusiune simbolică la el.

De o parte și de ceea laltă de la icóna lui Christos în mosaicurile tribunei sînt postați a dese ori Apostolii Petru și Paul, de obicei în proporții mai mici, cam în mărime naturală, și a nume în mosaicurile mai vechi Petru de-a stînga și Paul de-a dreapta, și a fară de aceea în dosul lor încă și alți sfinți, a nume aceia, cari au împrumutat bisericii respective numele său, ori a căror moște se păstrău într'insa. Persónele acestea nu se înfățișeză în acțiune dramatică, ei în liniștea unor statue, ca membri și reprezentanți ai împărăției lui Dumnezeu, de parte de schimbarea, de suferințele și de cercările de pe pămînt, uniți cu Christos în claritatea cea vecinică a esistenței cerești, cu o purtare a trupului solemnă și plină de dignitate. Scopul final al răscumpărării, posedarea păcii vecinice dobîndită în și prin Christos, își dobîndesc în figurile acestea impunătoare o espresie așa de desevrșită și mișcătoare, ca și care nu a putut, să formeze nici o altă artă.

Semnificativ e aceea, că sfinții în multe din operele acestea pórta în mâinile sale darurile jertfei eucharistice spre a exprima, că ei în viața sa au dovedit în celebrarea jertfei eucharistice alipirea sa de Christos. Darurile acestea sacrificiale de multe ori sînt împodobite cu cunună de flori, pe cum întru adevăr se și obișnuiau credincioșii a le aduce, ori sînt împodobite cu mîrgăritare. Ființa lor în raiu o exprimă sfundul vînet ori de aur. Din sfundul acesta figurile acelea serioșe, osebite de tot din lumea păcătóasă, se ridică fôrte bine așa, că cercetătorii bisericii îi vîd de de parte cunoscînd într'înșii pe povățuitorii săi la portul fericirii celei vecinice. Lucirea tainică a aurului e lumina dumnezeirii, în care petrec și umblă ei făr de noapte și făr de umbră, și ar greși fôrte tare, cel ce folosirea acesta a aurului o ar privi de o manifestare a deșertăciunii condamnabile ori a bucuriei de strălucirea metalului. Temeiul, pe care staț figurile acestea, e o câmpie înverșită și presărată cu flori, era lângă ori între figuri se înalță finici, simbolele învingerii, pe cari une oria se vede paserea Fenix, vechiul simbol al înviării și vieții netrecătoare; ea e înzestrată cu un nimb ori cu o cunună de raze. Rîurile raiului și figuri de îngeri completează icóna vieții vecinice. Sfinții prezintă Răscumpărătorului pe ziditorii ori restauratorii bisericii; aceștia pórta în mîni modelul bisericii oferindu-l Domnului.

În cununa zidului, carea se întinde de desubtul acestei compoziții, predominesce elementul simbolic: mijlocul îl cuprinde Mielul, provădit cu nimb în forma crucii ori cu monogramul lui Christos și stînd pe o colină, din care ivesc patru rîuri. De o parte și de cealaltă sînt de-a rîndul câte șese miel, cari merg în șir spre Mielul lui Dumnezeu. Ei simbolizează mai de aproape ceta Apostolilor, era apoi și totalitatea credincioșilor, căci Apostolii sînt reprezentanții bisericii întregi. Vechea basilică s. Pietro din Roma cuprindea în locul acesta o alusiune încă și mai deplină la jertfa de împăcare: în dosul Mielului se vedea o cruce, era din peptul și din picioarele lui curgea sânge; cel ce curgea din pept, se împărția în patru rîuri, era cel ce curgea din pept, se aduna în un potir. Compoziția această simbolică se termina de o lature și de cealaltă cu cetățile Ierusalimului și Veteemului, numele cărora de-a rîndul se adaugea ca inscripție: într'însele se sevărșesc începutul și închierea activității mîntuitoare a lui Isus Christos.

Arcul apsidei sau arcul triumfal în basilicele, cari au năi laterale în forma brațelor crucii, formeză închierea sanctuariului spre biserică, și principiile, cari erau hotărîtoare pentru decorația iconografică a sanctuariului, au trebuit, să se aplice deci și în decorația arcului triumfal: în mijlocul lui vedem icóna lui Christos în bustă ca Răscumpărătoriu, cuprinsă de-a rîndul în un medalion, ori Mielul, care odihnesce pe un altariu ori pe un tron, era une oria ca substituire a lui Christos ori a Mielului vedem numai o cruce cu literele Λ și Ω . De amîndouă laturi se vîd cele șapte sfeșnice, cari simbolizează comunele ajunse la lumina Evangheliei (Apoc. 1, 13) și cuprind cu o cale și provocarea, ca credincioșii adunați în biserică să facă asemenea comunelor acelora. A fară de acestea în unele mosaicuri se mai vîd și doi îngeri (Apoc. 7, 1) lângă tron. Mai la vale pășesc cei 24 bătrâni ai Apocalipsei spre Domnul purtând în mîni coronele sale, pentru ca să le depună înaintea tronului gloriei lui (Apoc. 4, 4. 10). În partea cea mai din jos a arcului se vîd de-a rîndul icónele profeților Isaie și Ieremie ori ale Apostolilor Petru și Paul, une oria cele ale Apostolilor și de desubtul lor cele ale profeților. De-asupra compoziția o închie de-a rîndul cei patru Evangeliști, cari adevăresc de împlinite, cele ce au prevestit profeții. Evangeliștii aci de comun se exprimă prin emblemele sale, și numai puține mosaicuri cuprind pe Evangeliști în figuri omenesci și de-asupra lor emblemele lor. Arcul triumfal din biserică romană s. Prassede e de altmintea împodobit cu o reprezentare a cerescului Ierusalim și într'insa între doi îngeri pe Christos ținînd în stînga globul lumii, era dreapta ridicându-o; de amîndouă laturi pășesc spre el dreptii, de o lature cu stîlpări de finic în mîni, era de ceea lature cu daruri sacrificiale. Arcul din s. Maria Maggiore din Roma cuprinde în mijloc tronul cu cartea sigilată și cu crucea, alătura pe Petru și pe Paul și de-asupra emblemele Evangeliștilor, era mai de parte scene istorice din viața lui Christos și din a Botezătorului; pôte că mosaicul acesta a avut, să întărească dogma întromenirii împotriva nestorianismului. Centrul reprezentării musive în

apsidă și pe arcu triumfal al tribunei orî și a năii laterale il cuprindea deci Răscumpărătorul în persoană orî în un simbol, și raportul la el împărțasia celor alalte obiecte ale mosaicului însemnarea. E Christos cel glorificat, triumfătoriu, care împărătesce lumea de pe tronul său cel vecinic, pe care l-au prevestit

profetii, l-au întărit Evangeliștii și-l celebrăză biserica cea înflorită spre libertate socială. Arcu acela, care închie naea principală, pörtă deci cu drept cuvint numirea de arc triumfal.

(Va urma.)

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

VII.

Desamăgire.

Când Ben Hur părăsi casa de oștei mișcările lui nici pe de parte nu erau așa de viol ca atunci, când intrase. Pașii lui erau merei; el pășia gânditoriu, cu capul plecat tare pe pept. El făcuse esperința, că un om cu spinarea frântă pöte, să aibă încă gânduri förte vielene, și medita acum asupra acestei descoperiri.

E cu mult mai ușor, ca după ce te-a ajuns o nefericire, să privești în apoi și să urmăresci semnele apropiării ei, cum sînt așa zicend presărate pe cale înaintea ta. Gândul, că nu a avut nici o dată nici cea mai slabă suspiciune cu privire la raportul Egiptenei cu Messala, ba dimpotrivă s'a dat pe sine însu-și și pe prietini săi în mîna ei, rani adănc ambiția cea tinerescă a lui Ben Hur. „Îmi aduc a minte,“ zise el cătră sine însu-și, „ea nu a avut nici un cuvint de neplăcere pe sama perfidului Roman la isvorul Castalia; îmi aduc a minte, cum îl lăudase, când ne preumblasem în luntriță pe lacul din dumbrava de finici! Și o,“ — el se opri și lovi cu vioiciune stînga în drépta, — „da! și jocul acela tainic, care l-a se-vârșit cu mine la înțelegerea din palatul de Idernee, acuma și-a pierdut tot caracterul său tainic!“

Rana, pe cum am zis, era förte durerosă pentru ambiția lui. Spre norocire inse nu se întimplă a dese ori, ca ömeni de rane de acestea să möră ori să boléscă multă vreme. Pe sama lui Ben Hur mai esista a fară de aceea și o rebonificare. El esclamă cu glas mare: „Lăudat să fie Dumnezeu, că femeea acésta nu a făcut asupra mea o impresie mai adăncă! Eü ved, că nu o am iubit nici o dată!“

Apoi ca și cum ar fi scăpat de o sarcină, păși ușurat mai de parte. Ajungend la locul, unde de pe terasă ducea o scară jos în curte, érá alta sus pe coperiș, alese césta din urmă și începu a o urca. Pe trépta cea mai din sus se opri.

„Să nu fie avut öre parte și Valtasar în jocul acela de vîndătoriu, care l-a jucat ea atăta vreme cu mine? — Nu, nu! Fă-tărnicia a rare ori se însoțesce unei etăți așa de înalte. Valtasar e om bun.“

Cu convicția acésta păși pe coperiș. Luna plină era sus pe cer; dară cerul se înfățișa öflit în urma luminii, ce o răspândia și la deal focurile, cari erau aprinse în cetate pe strade și pe pieté. Cântări corale cântate în tonul antic jidovese umpleau aerul cu acorduri tânguitoare. El nu putu, să nu asculte. Cântarea aceea a mulțimii nenumărate de glasuri părea, că-l zice: „Ast fel, finle al lui İda, dovedim noi reverința noastră față cu Domnul și credința noastră față

cu țara, carea ne-a dat-o noué. Vină un Gedeon ori un David ori un Macabeu, — noi sîntem gata!“

Asta păru a fi numai introducerea; căci deja în scurtă vreme avu, să vadă pe omul din Nazaret.

Aflându-se în anumite dispoziții sufletul e aplicat, să se cuprindă cu icöne neplăcute de ale fantasiei.

I-se înfățișă Nazarinénul înaintea ochilor sufletesci, și în vreme ce păși preste coperiș spre balustrada, carea se înălța de-asupra stradei în laturea nordică a casei, i-se arăta neîncetat fața cea îngrijată, blândă și pacinică a omului din Nazaret și trezia din nou vechea întrebare: Ce fel de om e acesta?

Ben Hur aruncă numai o privire preste balustradă, ér apoi păși în chip mecanic spre filigorie.

„De ar cerea, să-mi facă ori ce rău mare,“ zise el pășind mereu, „eü nu lert pe Romannu acela, nu împărțesc averea mea cu el și nici nu fug de aci din cetatea părinților mei. Mai bine voiü răscula pe Galileen și voiü da aci cu vrășmașul pept în luptă hotărîtore. Prin fapte de vitejie voiü câștiga vițele pe sama causei noastre. Și El, care a chemat pe Moisi, ne va găsi și noué un conducătoriu, de cum va voiü cădé eü. Dacă acesta nu va fi Nazarinénul, va fi altul din cei mulți, cari sînt gata a muri pentru libertate.“

Ajuns la filigorie vedu, că acésta e puțintel luminată. Aruncand într'insa o privire vedu scaunul acela cu brațe, în care se obicnuia Simonide a sedé. Scaunul era împins într'un loc, din care omul putea mai bine, să privéscă preste cetate în direcția spre piață.

„Bunul om s'a întors. Voiü, să grăesc cu el, de cum va nu dörme.“

Întră și se apropiă încetinel de scaun. Privind preste spatele lui vedu într'insul pe Estira. Ea durmia, — o figură drăgălașă, învălită în covorul tătane-sëu. Përul îi era despletit și-i cădea preste față. Rësufierea ei, slabă și neregulată, o întrerupse o dată o oftare. Fie fost cauza oftarea acésta ori singurătatea, în care o găsi, — destul, că într'insul se trezi gândul, că ea odihnesce aci nu intru atăta de obosélă, cât mai virtos de amărăciune. Döră natura trimite în chip prietinesc pruncilor ușurarea acésta, și el se obicnuise, să nu privéscă pe Estira altmintrea de cât ca pe o pruncă. El se sprigini cu brațele pe spatele scaunului și se adănci în gândire.

„Nu o voiü trezi. Döră nu am, să-i împărțasesc nimica, — nimica — a fară de dragostea mea. Ea e o fată a lui İda, e frumoasă și mai pe sus de tôte așa de neasemenea Egiptenei. Acolo tôte sînt înșelăciune, aci tôte adevër, acolo ambiție, aci împlinirea datoriei, acolo egoism, aci jertfire de sine. Da, nu sufere indoélă, eü o iubesc, — dar iubesc mă öre ea pe mine? Ea dintru început mi-a fost binevoitoare. Cu câtă nevinovăție pruncéscă mă rugase ea în nöptea aceea pe terasă în Antiochia, ca să nu-mi

fac vrășmașă Roma! Cum mă ruga, să-i grăesc despre vila din Misenum și despre viața de acolo! Pentru ca să nu bage de samă, că eü am înțeles intenția ei, o am sărutat. Öre putut a ea, să uite sărutarea aceea? Eü nu! Eü o iubesc. În cetate încă nu se scie, că am reafiat pe mama și pe sora mea. După putință am cercat, să nu istorisesc Egiptenei lucrul acesta, dară micuța acésta se va bucura dimpreună cu mine asupra readării lor și le va imbia cu dragoste inima și mîna; ea mamei îi va fi a dóua fiică, érá în Tirzah va găsi o soră bună asemenea ei. Ași dori, să o trezesc și să-i istorisesc lucrul, — dară nu, ci voiü merge și voiü aștepta altă örá mai bună, frumoasă Estiră, tu fiică credinciosă, tu fată a lui İda!“

Și în liniște pe cum venise, s'a retras.

(Va urma.)

Bibliografie.

„Enciclopedia Română“, editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ de Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii.

A apărut fascicolul X al acestei mari și folositoare publicațiuni, adecă ultimul, cu care se închie tomul I. A—Copenhaga. Tomul întreg cuprinde 936 pagini, 10,401 articole, 9 harte, planuri și adnexe și 111 ilustrațiuni în text.

Faptul îmbucurător, că publicul cetitor primesce o parte considerabilă din acésta valorosă publicațiune, este o dovadă eclatantă, că lucrarea acésta înaintéază cu pași tot mai siguri, și el fără indoélă va puté delătura pe deplin temerea, ce s'a ivit la început în cercuri förte largi, că „Enciclopedia Română“ ca tôte întreprinderile nostre literare de asemenea extensiune nu se va puté termina.

Fascicolul X cuprinde articolele Clasa—Copenhaga. La acest fascicol se alătură föea titulară, apelul comitetului Asociațiunii din August 1896, prefața la tomul prim, scrisă de directorul publicațiunii Dr. C. Diaconovich, lista autorilor „Enciclopediei Române“, consemnarea ilustrațiunilor, prescurtări și semne și Addenda et Corrigenda.

Dintre articolele cuprinse în acest fascicol amintim: Cloșca Ioan, Cluș, Córdă (T. Cerne), Cobălcescu, Cocorăscu, Cod, Codrescu, Cognac, Coșocna, Colonia, Colorante, Colori, Columbia, Comasarea, Comedia (M. Strajan), Comic, Comitat, Comuna, Conache Costache, Concert, Congregațiune, Congres, Conserve alimentare (Dr. Felix), Constanța (judet și oraș), Constantinescu Barb, Constantinopole, Conta Vasilie, Conta-Kernbach Anna, Contabilitate, Convulsiune.

Dintre ilustrațiuni remarcăm un admirabil tablou, reprezentând vederi din Constanța, pe cum: noul port, statua lui Ovidiu, piața Independenței, promontoriul, biserica catedrală.

Scörțele pentru tomul I sînt deja lucrate și se pot comanda la editor cu prețul de fl. 1 (fr. 2.50) incl. trimiterea francată și recomandată.

„Enciclopedia Română“ apare în extensiune de 30 fascicole de câte 6 cöle de tipar (10 fasc. forméază un tom) și va cuprinde în total preste 30,000 articole.

Publicațiunea se va termina în decursul anului 1900.

Abonamente se primesc la editorul W. Krafft în Sibiu și la tôte librăriile; deposit

general pentru România: Storek & Müller, București.

Preful unui tom face: broș. fl. 10. — (resp. frei 25. —), ér legat fl. 11.60 (resp. frei 28.50).

Posta Redacțiunii. Mon. I. Sz. in *Makó*. Abon. trimis l-am primit cu mulțumită. Taxa pentru inserat e de ajuns.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Nr. 4087—1898.

(33) 3—3

Escriere de concurs.

Până în 14 Septembrie n. 1898 se escrie concurs la următoarele stipendii din fundațiunile arhidiocesane:

I. Din fundațiunea Șulutane.

Un stipendiu de 300 fl. folosit de medicinistul Flaviu Pop, destinat pentru tineri, cari studiază metalurgia, tehnica, pedagogia sau ori ce știință reală; două stipendii de câte 200 fl. folosite de iuristii Basiliu Crișan și Ioan Moga și destinate pentru iuristi în Cluj; două stipendii de câte 100 fl. folosite de cadeții absoluți Iuliu M. Montani și Corneliu Cosciuc, și destinate pentru gimnasiști în clasele superioare; patru stipendii de câte 60 fl. v. a. pentru gimnasiști, folosite de gimnasiștii Augustin Caliani, Iuliu Tatar, Petru Comes și Petru Simu.

Cei ce doresc a obține vre unul din stipendiile de mai sus, au, să intrunescă următoarele condițiuni:

1. Că sînt Români gr. cat. miseri, născuți în Transilvania;

2. că pe lângă purtare morală bună au din studii calculi de *eminentie*;

3. dintre concurenții vor avea preferință, cari vor putea dovedi, că sînt consăngenii cu piul fundator, spre care scop trebuie, să producă atestat compus de respectivul oficiu parochial, care să cuprindă tabela genealogică esact dedusă;

4. concurenții să alăture la cereri testimoniul scolastic în copie autentică, carte de botez, atestat de paupertate, testimoniul medical și să numescă expres institutul, la care și unde vor continua studiile în anul scol. 1898/9.

II. Din fundațiunea Tordai.

Un stipendiu de 100 fl. folosit de iuristul Iuliu Gonza, pentru care cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

III. Din fundațiunea Baldi.

Doi stipendii de câte 80 fl. v. a. folosite de gimnasiștii Ioan Câmpian și Romul Pop, și destinate pentru gimnasiști născuți pe teritoriul comitatului Clujului.

Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

IV. Din fundațiunea Vancea „Cassa archidiocesana”.

Patru stipendii de câte 60 fl. destinate pentru elevi preparandiali în Blaș ori la altă preparandie română gr. cat. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

V. Din fundațiunea Alutan.

Doi stipendii de câte 60 fl. v. a., unul de nou înființat, altul folosit de Alesandru Anca, absolut de școala comercială gremială din Brașov; un stipendiu de 40 fl. v. a. folosit de gimnasistul Teofil Dosa. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

VI. Din fundațiunea Chirilă.

Un stipendiu de 33 fl. 75 cr. v. a. folosit de gimnasistul Petru Gruia. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

VII. Din fundațiunea Micu.

Doi stipendii de câte 90 fl. folosite de gimnasiștii Aureliu Micu și Simeon Chețan, la care au drept, să concurgă nepoții și nepoțele de frați ai fundatorului. Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

VIII. Din fundațiunea „Cercul Orăștiei”.

Un stipendiu de 40 fl. v. a., la care pot concurge numai studenții români gr. cat., cari frecventază gimnasiul român gr. cat. din Blaș ori vre o academie de drepturi și sînt născuți în vre una din comunele următoare ale creului Orăștiei și a nume: Șibot, Orăștie de jos, Balomir, Bintinț, Berii, Cióra, Vineria, Orăștie de sus, Grid, Ghialmar, Casteu, Dăncu mic, Ocolişul mic, Totia mică. Costesci, Cudșir, Ieledinți, Ludesci, Măgura, Martinesci, Bucium, Dăncu mare, Totia mare, Spini, Pricaz, Petrinii, Pișchinț, Repaș, Romos, Romoșel, Șibișelul vechiu, Serăca, Tămășesca, Tărtăria, Turdaș, Turmaș, Vaideiu, Simeria.

Cererile să fie provădate cu documentele prescrie la concursurile pentru stipendiile Șulutane.

IX. Din fundațiunea Ștefan Ferdinand Hirsch.

Un stipendiu de 300 fl. folosit de iuristul Aureliu Moldovan, la care pot concurge numai Români gr. cat., născuți în comunele următoare: Turda, Copand, Tur, Rediu, Comișig, Banabic, Aiton, Sân-Mărtinul deșert, Ceanul deșert, Agribiciu, Mischiu, Săndu, Petridul de sus, Petridul de mijloc, Petridul de jos, Berchiș, Măgura, Schiop (Puzta-Egres), Puzta-Sân-Craiu, Surduc, Bicălat. Iara inferioară, Agriș (Ruha-Egeres), Muntele Băișorei, Ocolişul mic, Ocolişul mare, Runc, Cacova, Săcel, Lita magiară, Lita română, Filea de jos, Filea de sus, Ciurila, Selisce, Selicea, Micuș, Hășmaș, Magiăruș (Magyaróság), Șut, Silvașul magiar, Indol, Ceanul mare, Băișora, Muntele Filei (F. Havassa) ca unele, cari odinioară au format cesaro-regesca pretură a Turdei sub prezidența fericitului fundator.

Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

X. Din fundațiunea Cipariu.

Un stipendiu de 100 fl. v. a. folosit de gimnasistul absolut Liviu Horșă și destinat pentru studenți de la gimnasiul gr. cat. din Blaș.

Cererile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șulutane.

XI. Din Fundațiunea David baron Urs de Margina.

Cinci stipendii de câte 100 fl., pentru cari concurenții au, să dovedescă cu carte de botez, că sînt greco-catolici născuți în vre una din comunele arondate în comitatele Făgăraș, Sibiu și Hunedóra, cu atestat medical, că sînt deplin sănătoși, cu atestat de frecuentare, că sînt școlari în I. clasă a gimnasiului gr. cat. din Blaș și că au purtare morală bună și fac progres în studii, și că sînt sau pot fi susceptibili în seminariul junimii gr. cat. din Blaș.

Fetele, cari studiază în școala superioară de fete gr. cat. din Blaș și sînt sau pot fi susceptibile în internatul fetitelor din Blaș, încă sînt îndreptărite a concurge la stipendiile acestea, dacă intrunesc condițiunile indicate.

XII. Din fundațiunea Romontai.

Un stipendiu de 315 fl. folosit de iuristul Aureliu Rus; două stipendii de câte 84 fl. folosite de tehnicul George Voda și Vilhelm Șorban; un stipendiu de 63 fl. folosit de gimnasistul absolut Ioan Moldovan.

Cererile să se instrueze în tocmă ca cele pentru stipendiile Șulutane.

XIII. Din fundațiunea Bobiană.

Doi stipendii de câte 60 fl. folosite de Augustin Mircea iurist și Marian Popa gimnasist absolut.

Cererile să se instrueze în tocmă ca cele pentru stipendiile Șulutane.

XIV. Din fundațiunea Gavrilă Vaida.

Un stipendiu de 70 fl. folosit de gimnasistul Augustin Pop Murășan.

Cererile să se instrueze în tocmă ca cele pentru stipendiile Șulutane.

Se observă, că toți concurenții la fundațiunile de mai sus au, să-și scrie cererile cu mîna proprie.

Blaș din ședința consistorială ținută în 13 August 1898.

Victor Mihályi
Archiepiscop și Mitropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.

2037 számhoz
alkkír. 1898.

(37) 1—1

Árverési hirdmény kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Patria balázsfalvi tak. pénztár végrehajtónak Pakurár Simion és neje végrehajtást szenvedők ellen 170 frt — kr. s jár. iránti végrehajtásos ügyében a mihálczfalvi 133 számú tjkvben foglalt A + 1 r. sz. 228¹/₂ 229²/₃ hrsz. ingatlanokra 179 frt; A + 22 r. 3749. 3750 hrsz. alattira 30 frt; továbbá a mihálczfalvi 1283 sz. tjkvben A + 1 r. 228¹/₂ 229²/₃ hrsz. alattira 170 frt; A + 2 r. 1490¹/₂ hrsz. alattira 22 frt; A + 7 r. 4885¹/₂ hrszám alattira 25 frt; s végül A + 8 r. 5109²/₁ hrsz. ingatlanokra 11 frtban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1898. évi Szeptember hó 21-én d. e. 10 órakor Mihálczfalva községhezánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni. Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított ovadékképes érték-papirokbán a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság telekkönyvi kiadóhivatala.

Balázsfalván 1898. évi Julius hó 15-én.

Haubensild Károly
telekkönyvi kiadó.

579 szám
1898.

(38) 1—1

Árverési hirdmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróság 1898. évi 2233. számú végzése következtében Dr Ronai János ügyvéd által képviselt Deppner György javára Aron Vaszilic ellen 200 frt — kr. s jár. erejéig 1898. évi Junius hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 470 frt — kr-ra becsült és pedig Berkár Dinunál 2 tehén és 1 ökörsekér, Mergieneanu Juon a Todinál 2 ökör és 1 ökörsekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság V. 232/1—1898. számú végzése folytán 200 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi Augustus hó 28-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 18 frt 37 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Nagy-Csergeden alperesek lakásánál leendő eszközésére 1898. évi Szeptember hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Ameunyenben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták a szokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is foganatosítottatni fog.

Kelt Balázsfalván 1898. évi Augustus hó 22-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.